

Dosarul nr. 3r-52/23
2-20121233-01-3r-02032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: L. Holevițcaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând recursul depus de Petru Gonța, reprezentat de avocatul Sergiu Balaban,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Gonța împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Petru Gonța împotriva hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal,

c o n s t a t ă:

La 29 septembrie 2020, Petru Gonța a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea actului de constatare nr. 200/11 din 16 septembrie 2020, sau modificarea acestuia în amendă contravențională, fără alte restricții.

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 18 martie 2022, Petru Gonța a depus apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii contestate (f.d. 81).

Prin încheierea din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Petru Gonța împotriva hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Petru Gonța împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ (f.d. 103-104).

La 31 ianuarie 2023, Petru Gonța, reprezentat de avocatul Sergiu Balaban, a depus recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 108-115).

Totodată, la recurs a anexat cererea cu privire la repunerea în termen a motivării apelului și motivarea apelului.

Recurentul a relevat că, la 17 ianuarie 2023, ora 16:25, a fost telefonat de către Alin Andrieș, care s-a prezentat colaboratorul Curții de Apel Chișinău și a solicitat adresa de e-mail, pentru a-i fi expediată copia încheierii din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ulterior recepționând încheierea nominalizată.

Recurentul a menționat că, este primar de 8 ani și pe toată această perioadă a prezentat primăria în instanțele de judecată, inclusiv în instanța de contencios administrativ pe procedura veche. Astfel, când contesta cu apel hotărârile judecătorești, i se acorda termen pentru a depune motivarea apelului.

Prin urmare, dânsul neavând studii juridice, a așteptat încheierea Curții de Apel Chișinău, prin care să i se acorde termen pentru a depune motivarea apelului. Respectiv, în mod legal a omis termenul pentru depunerea motivării apelului.

De asemenea, recurentul a invocat că, pentru a-și restabili drepturile procedurale și a beneficia de asistență juridică calificată, la 30 ianuarie 2023, a încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Sergiu Balaban.

La 03 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimății Autorității Naționale de Integritate copia recursului depus de Petru Gonța, reprezentat de avocatul Sergiu Balaban, cu posibilitatea depunerii referinței (f.d. 120).

Deși intimata a recepționat copia recursului nominalizat, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 121), aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 14 septembrie 2022, fiind expediată la 11 decembrie 2022, *exclusiv*, pe adresa de e-mail: info@leogonta.com (f.d. 105).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cererea de chemare în judecată, în cererea de apel, în cererea de recurs, dar și în toate înscrisurile anexate la materiale cauzei, recurentul Petru Gonța a indicat adresa: satul XXXXX, raionul XXXX (f.d. 2; 35; 65; 108; 111; 113), iar adresa e-mail: info@leogonta.com, nefiind reflectată în nici un înscris.

Astfel, la materialele cauzei nu sunt anexate probe, care ar confirma faptul notificării de către Curtea de Apel Chișinău a încheierii din 14 septembrie 2022, recurentului Petru Gonța, circumstanțe care impun concluzia că recursul a fost depus în termen.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins și menținută încheierea instanței de apel, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a fost declarat inadmisibil apelul depus de Petru Gonța, împotriva hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Iar, potrivit alin.(2) al art.232 din Codul administrativ, motivarea apelului *se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării* hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul

său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea integrală emisă în prezenta cauză, a fost notificată la adresa de domiciliu a lui Petru Gonța, la 03 iunie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 97).

Totodată, ține de menționat că, la 31 mai 2022, hotărârea integrală din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: www.instante.justice.md.

Cele menționate supra denotă faptul că, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a actului judecătoresc, iar termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării apelului, a început să curgă din 04 iunie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării reprezentantului apelantei a hotărârii integrale a primei instanțe, care a expirat la data de *04 iulie 2022 (luni) inclusiv*.

În pofida acestui fapt, nici în momentul emiterii încheierii din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Petru Gonța, motivarea apelului nu a fost depusă. În acest sens, este justă concluzia instanței de apel cu privire la încălcarea de către Petru Gonța a obligației prevăzute de art. 232 alin.(2) din Codul administrativ. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul prezentarea motivării apelului curge din momentul notificării hotărârii integrale.

În același context, după cum a fost reiterat supra, termenul stabilit de lege pentru exercitarea obligației procesuale (depunerea apelului motivat) se calculează exclusiv din momentul notificării hotărârii integrale, iar în cazul în care participantul la proces, la caz Petru Gonța, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii (comunicarea defectuoasă a actului de procedură, recepționarea cu întârziere a hotărârii etc.) într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

După cum a fost reiterat supra, cunoscând despre o hotărâre defavorabilă și despre motivele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii acestei hotărâri, Petru Gonța, având obligația de a depune motivarea apelului într-un termen stabilit de lege, nu a livrat nici un argument plauzibil din care cauză a așteptat mai bine de 7 luni, pentru a depune motivarea apelului, anexând-o la cererea de recurs.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurentului cu privire la faptul că se aștepta la acordarea unui termen de către Curtea de Apel Chișinău pentru a prezenta motivarea apelului, or cadrul legal citat supra expres și clar prevede termenul în care această obligație procesuală urmează a fi executată, fără a se lăsa loc de interpretări.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, Petru Gonța urma să

depună motivarea apelului în conformitate cu exigențele legii în termenul stabilit de lege.

Completul de judecată consideră important de a reaminti că, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others* și *McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care cert stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că, nerespectarea acestuia atrage drept consecință decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, conform art.47 alin.(1)-(3) din Codul administrativ, acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntârziat acțiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant. În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale. Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Contrar acestor prevederi, Petru Gonța, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile sale procedurale cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, cu solicitarea, după caz, a repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Petru Gonța, reprezentat de avocatul Sergiu Balaban.

Se menține încheierea din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Gonța împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron